Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

CA-maatregelen studiefinanciering

10 maart 2026

Wat gaan we bespreken?

1. Korte introductie SF-stelsel
2. CA-maatregel: verhogen basisbeurs uitwonende studenten
3. CA-maatregel: renteplafond
4. Proces: wetsvoorstel
5. Overig

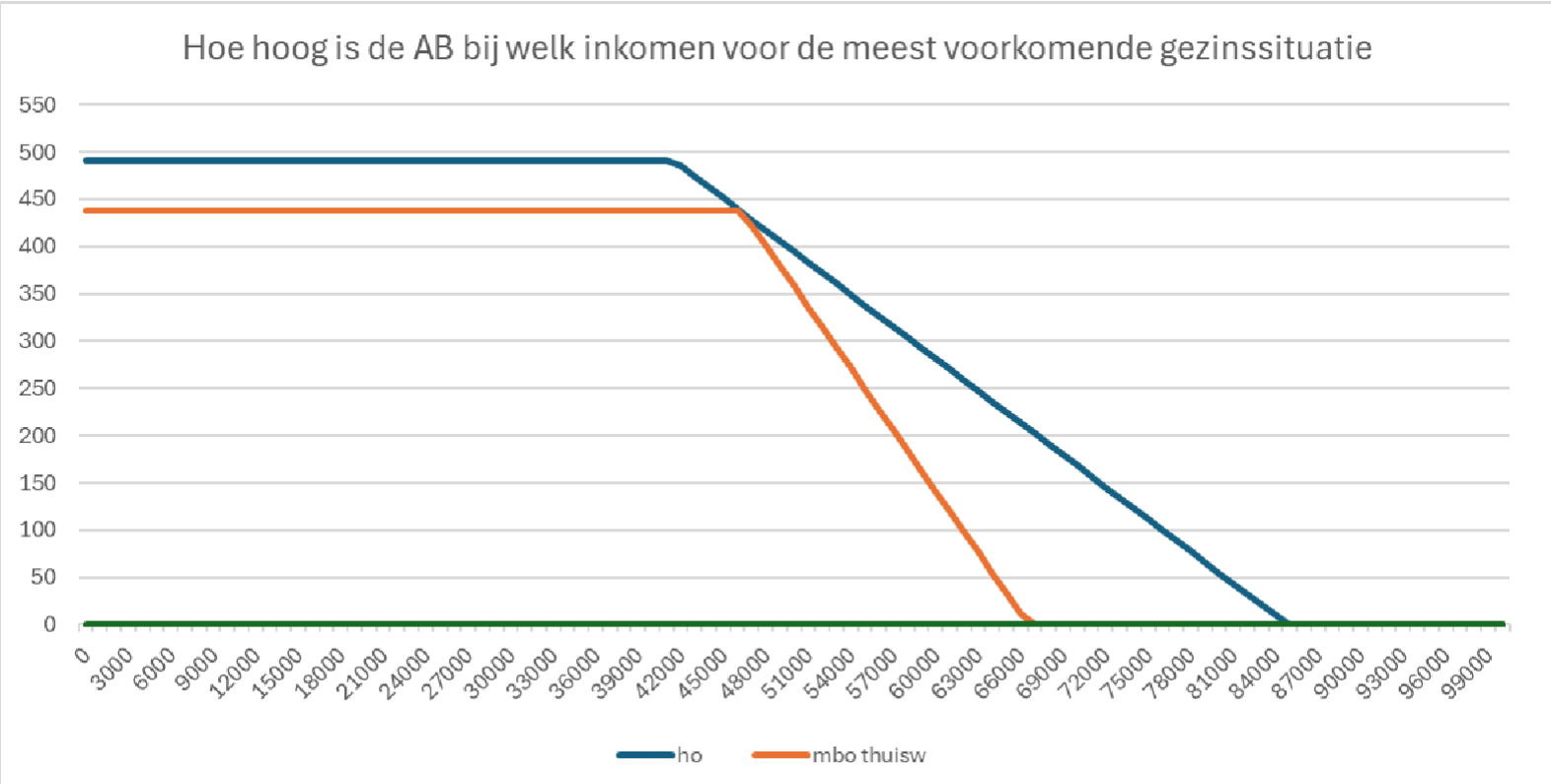
SF-stelsel: toekennen

	MBO		HBO en WO	
	Thuiswonend	*Uitwonend*	*Thuiswonend*	*Uitwonend*
Basisbeurs	€ 107,26	€ 350,03	€ 130,21	€ 324, 52
Max. aanvullende beurs/lening	€ 438,08	€ 466,40	€ 491,08	€ 491,08
Studentenreisproduct	In natura – week of weekendproduct			
Basislening	€ 233,65	€ 233,65	€ 315,17	€ 315,17

Prestatiebeurs (mbo niveau 3-4 en hbo en wo)

- Voor nominale studieduur (in de regel)
- De prestatiebeurs is een voorwaardelijke lening: pas bij behalen diploma binnen diplomatermijn omgezet in een gift.
- Onderdelen prestatiebeurs direct als gift voor mbo niveau 1 en 2.

SF-stelsel: aanvullende beurs

SF-stelsel: lenen en terugbetalen

- Basislening en aanvullende lening (=niet ontvangen aanvullende beurs) moeten altijd worden terugbetaald met rente en naar draagkracht. Afhankelijk van terugbetaalregime.

	SF-15-oud	SF-15	SF-35
Wie?	Mbo, hbo en wo-studenten die voor het eerst studiefinanciering kregen t/m 08-09	Mbo: eerste studiefinanciering ontvangen in of na 09-10 en t/m studiejaar 22-23 Hbo/wo: eerste studiefinanciering ontvangen in of na studiejaar 09-10 en t/m 14-15	Mbo: start vanaf 23-24 Hbo/wo: start vanaf 15-16
Looptijd	15 jaar	15 jaar	35 jaar
Draagkracht	Schijvenstelsel	12% van inkomen boven minimumloon	4% van inkomen boven minimumloon
	Zelf aanvragen	Automatisch	Automatisch
	Keuze meetellen partner	Partner telt mee	Partner telt mee
Rente	2,29% (2026)	2,29% (2026)	2,33% (2026)
Koppeling rente	Staatsobligaties met looptijd 3 tot 5 jaar	Staatsobligaties met looptijd 3 tot 5 jaar	Staatsobligaties looptijd 5 jaar
Renteberekening	Maandgemiddelde: september	Maandgemiddelde: september	Jaargemiddelde oktober tot en met september

- Rente wijzigt tijdens de studie ieder jaar
- Rente wijzigt daarna iedere vijf jaar

CA-maatregel: verhogen basisbeurs uitwonenden

CA: verhogen basisbeurs voor uitwonende studenten

Geen concreet bedrag in tekst CA zelf, noch in budgettaire bijlage.

Onderliggende (niet openbare) financiële tabel: € 110 miljoen structureel (vanaf studiejaar 2028/29).

Verhoging van ongeveer € 50 per maand.

Bespreekpunt:

- In hoeverre is er (politiek) ruimte voor eventueel andere invulling? E.e.a. gezien bestaande wens bij TK en maatschappij voor gelijktrekking SF-stelsel voor mbo – hbo/wo.
- Indien er ruimte is, zijn er diverse alternatieve invullingen mogelijk. Graag vernemen we uw eerste ideeën hierover.

CA-maatregel: mogelijke alternatieven

1) Dichtbij doel CA blijven (inkomensmaatregel) en binnen budget, maar wel verbetering brengen in positie mbo versus hbo- en wo-studenten

- Want bij verhoging € 50 voor alle studenten komt slechts 20% van beschikbaar gestelde € 110 miljoen structureel ten goede van mbo-studenten (vanwege kleiner aantal uitwonende mbo-studenten).
- Mogelijk alternatief: verhogen basisbeurs uitwonende studenten € 25 per maand + verhogen alle normbedragen aanvullende beurs mbo naar niveau hbo-wo (€ 491,08).

2) Vrijer omgaan met doel CA: pakket met doel gelijktrekken bedragen dat sluit op 110 miljoen euro

- Beleidsmatig zouden wij dan voorrang willen geven aan de maatregelen die zich richten op de aanvullende beurs (zie tabel hiernaast)

3) Voorrang geven aan geuite wensen van de TK:

- Automatische restitutie les- en cursusgeld (amendement en verworpen motie Tseggai)
- Doorstroom hbo-bachelor naar wo-master n.a.v. rechterlijke uitspraken en aangenomen motie Straatman: 47 mln. euro.

Maatregel	Kosten
Restitutie les en cursusgeld	€ 30 mln
Kortingspercentage **aanvullende beurs** mbo naar ho niveau*	€ 95 mln
Normbedrag uitwonende **aanvullende beurs** in het mbo verhogen naar ho niveau*	€ 7 mln
Normbedrag thuiswonende **aanvullende beurs** in het mbo verhogen naar ho niveau*	€ 50 mln
Vrije voeten **aanvullende beurs** ho naar mbo niveau*	€ 92 mln
Afschaffen lesgeld top-up **aanvullende beurs***	€ 23 mln
Normbedrag uitwonende **basisbeurs** in het ho verhogen naar mbo niveau	€ 45 mln
Normbedrag thuiswonende **basisbeurs** in het mbo verhogen naar ho niveau	€ 44 mln
Maximale leenbedrag in het mbo gelijktrekken naar ho niveau	€ 7 mln
Invoeren lesgeldkrediet	€ 3 mln

* De verschillende AB opties werken op elkaar in en kunnen niet bij elkaar worden opgeteld.
** De bedragen kunnen nog veranderen bij update studentenaantallen en prijspeil.

CA-maatregel: renteplafond

CA: renteplafond van 2,5%

- Voor het renteplafond is vanaf 2029 structureel € 40 mln. beschikbaar. Dit bedrag is gebaseerd op een langetermijnrente van 2,7% (CPB).
- De daadwerkelijke rente zal fluctueren, waardoor deze maatregel een financieel risico met zich meebrengt.
    - Ter illustratie wanneer de rente i.p.v. 2,7 % in een jaar 4% bedraagt, zijn de kosten paar honderd miljoen hoger. Voor dit bedrag dient dekking gevonden te worden.

Aandachtspunt: Beleggen financieel risico

- Opties: Bij FIN of bij OCW, waarbij naar elkaar wordt gekeken. Huidig renterisico ligt bij FIN.
- Technisch niet mogelijk om risico bij OCW te beleggen, omdat niet achteraf berekend kan worden wat de rente-inkomsten zonder een plafond zouden zijn geweest. Financieel kunnen we het risico ook niet dragen.
- Momenteel vinden hierover gesprekken plaats. De verwachting is dat we hier op ambtelijk niveau niet uitkomen.
- **ADVIES**: Wanneer FIN niet bereid is het financiële risico te dragen, adviseren wij
    - Om deze maatregel niet in te voeren.
    - Wel het geld (40 mln structureel) beschikbaar te houden voor verbetering van de positie van studenten (zie voorgaande slides)

Proces: één of twee wetsvoorstellen

1 – CA-maatregelen opnemen in reeds lopend traject van wetsvoorstel Variawet Studiefinanciering

- Betreft een wetsvoorstel met ca. 20 verbetermaatregelen (technisch of licht beleidsrijk, structureel € 1,2 miljoen) voor het SF-stelsel.
- Variawet is onderdeel van Rijksbreed Vereenvoudigingspakket, eveneens wens vanuit CA. Op de volgende slide de planning van het Vereenvoudigingspakket en de *huidige* planning van de Variawet. Met het toevoegen van de CA-maatregelen zou de planning van de Variawet nog 5 maanden opschuiven.
- Voordelen:
  - Efficiëntiewinst.
  - Er is een inhoudelijk verband en wetstechnisch relatief simpel.
  - Mogelijke kans is dat door de koppeling de Variawet juist vaart houdt, door de politieke wens voor CA-maatregelen.
- Nadelen:
  - CA-maatregelen zijn duurder, politiek complexer en niet louter een vereenvoudiging
  - CA-maatregelen en Variawet kunnen niet op eigen merites beoordeeld worden door EK/TK (z.g.n. samenhangvereiste)
  - Risico bestaat dat door samenvoegen de Variawet meer vertraging dan vijf maanden oploopt.

2 – Eigenstandig wetstraject

- Eigen wetstraject CA-maatregelen, inwerkingtreding studiejaar 2028/29 (basisbeurs) en kalenderjaar 2029 (rente).
- Voordelen
  - Biedt meer ruimte voor verkrijgen steun en individuele beoordeling door TK/EK.
  - Los wetsvoorstel (Variawet) voor vereenvoudigingspakket, wat ook een wens is uit CA waar ieder departement aan bijdraagt.
- Nadelen
  - Doet een veel groter beroep op ambtelijke organisatie (irt taakstelling), vereist prioritering (betreft 4e wetsvoorstel op SF-terrein – beperkte juridische capaciteit).
  - Risico op vertraging van Variawet, omdat politiek voorrang geeft aan CA-maatregelen.

Proces: planning Vereenvoudigingspakket en Variawet

	Vereenvoudigingspakket	Variawet
Start internetconsultatie	April (4 weken)	Medio mei (*reguliere periode van 8 weken*)
Aanbieden RvS	Half juni	Najaar 2026
Aanbieden TK	September	Voorjaar 2027
Aanbieden EK	November	Zomer 2027
Inwerkingtreding	1 januari 2027	1 januari 2028

Overige punten

- In het CA is opgenomen dat ook de financiële positie voor BBL-studenten wordt verbeterd.
  - BBL-studenten hebben op dit moment geen recht op studiefinanciering.
  - Er zijn geen financiële middelen beschikbaar gesteld.
  - Daarmee nemen wij aan dat dit geen SF-maatregel zal zijn.
- Momenteel wordt door directie MBO gewerkt aan de financiële positie van de BBL-student via het afschaffen van de BBL-staffel.